

Klein: Den ærede Ordfører har i Grunden allerede anført, hvad der kan anføres til Forsvar for Udvalgets Fleertals og for dets Mindretals Indstilling betræffende det Punkt, som nu er under Forhandling, nemlig Vidneførselen. De Grunde, som ere anførte deels i Regjeringens Lovudkast's Motiver, og deels i den Indstilling, som blev afgivet af Mindretallet i det Udvalg, der af det ærede Thing blev nedsat i denne Sag i forrige Sessjon, have bragt mig til at ansee det for meest heldigt, at Vidneførsel ikke kunde finde Sted for selve Landvæsencommisjonen. Det forekommer mig uægteligt, at der ved en Vidneførsel kan opstaae forskjellige Spørgsmaal af reent juridisk Natur; og uagtet Landvæsencommisjonens Formand efter Lovudkastet vil blive en juridisk dannet Embedsmand, kan det ikke oversees, at de $\frac{2}{3}$ af Landvæsencommisjonerne ikke ere Jurister. Det vilde være uheldigt, forekommer det mig, om Landvæsencommisfairesnes Fleertal, hvad disse Spørgsmaal angaaer, enten saa at sige blindt skulde forlade sig paa Formandens Opfattelse af dem, eller ogsaa mulig sætte deres Mening igjennem i Spørgsmaal, hvori de dog ikke kunne forudsættes at have den rette Indsigt. Hvad der kan anføres til Fordeel for at lade Vidneførselen finde Sted for Landvæsencommisjonen, har den ærede Ordfører anført; det skulde jo fornemlig være det, at i mange Tilfælde vilde Vidneforklaringerne blive tydeligere og bedre forstaaelige, naar de afgives paa selve Aastedet, end naar de afgives for Retten. Hertil kan jo imidlertid svares, som den ærede Ordfører ogsaa selv har bemærket, at der jo Intet er til Hinder for, at Retten kan sættes paa Aastedet og at paa den Maade Vidneforklaringerne ogsaa kunne afgives der, uagtet de modtages af den almindelige Ret. Vel er det sandt, som han ligeledes yttrede, at i saa Tilfælde modtager ikke selve Landvæsencommisjonen det umiddelbare friske Indtryk af Vidneforklaringen, men jeg skal dog erindre om, at hvis dette ansees for en Mangel ved, at Vidneforklaringen finder Sted for den ordinaire Ret, saa er det en Mangel, der ogsaa vil komme tilstede, ved Sagens senere Behandling for Overlandvæsencommisjonen. Overlandvæsencommisjonen har jo heller ikke

været tilstede ved den Vidneførsel, som har fundet Sted for Landvæsencommisjonen; de Forklaringer, som afgives af Vidnerne, om disse end føres paa Aastedet for selve Landvæsencommisjonerne, maae i ethvert Fald for en eventuel Appells Skyld nedskrives. Det maa endelig erindres, at uagtet det vistnok maa erkjendes, at det i mange Tilfælde kan være af særdeles Betydning, ialfald af nogen Betydning, at Vidnernes Forklaringer modtages paa selve Aastedet, saa lader det sig dog ikke benægte, at det i mange Tilfælde maa ansees temmelig ligegyldigt, om deres Forklaringer modtages paa Aastedet eller ikke, og i disse Tilfælde forekommer det mig, at det vilde være — ja, jeg vil bruge det Udtryk — mindre heldigt for selve Parterne, om Sagen skulde kunne bebyrdes med de større Omkostninger, som da ofte vilde blive en Følge af, at Vidneførselen fandt Sted for Landvæsencommisjonen paa Aastedet, istedetfor for den ordinaire Ret, naar denne kan holdes paa det sædvanlige Thingsted. Ja, selv naar Vidneførselen for den ordinaire Ret finder Sted paa Aastedet, ville Beskostningerne i flere Tilfælde neppe blive saa store, som naar Vidneførselen finder Sted for Landvæsencommisjonerne. Vel er det sandt, at Gebyrerne ved Aastedsforretninger ikke ere saa ganske ubetydelige, men, naar det erindres, at der ere tre Landvæsencommisjonsmedlemmer, der hver især skal have Diæter og Reiseomkostninger, saa troer jeg dog, at Udgifterne ved en Vidneførsel for Landvæsencommisjonen paa Aastedet, forsaavidt den gjør yderligere Møde der nødvendig, noget vil overstige Udgifterne ved en Vidneførsel for den ordinaire Ret, selv om denne sættes paa Aastedet. Imidlertid er dette ganske vist et Punkt af en mere underordnet Bestaaenhed. Men foruden at jeg saaledes i og for sig ikke kan ansee det juridisk rigtigt og heldigt at lade Vidneførselen, der, som sagt, vil medføre forskellige Spørgsmaal af en mere egentlig juridisk Natur, finde Sted for Landvæsencommisjonerne, hvis Hovedbestanddeel er ikke juridisk kyndige Mænd, saa skal jeg dertil føie, at jeg ogsaa anseer det for betænkeligt at udstrække den Byrde, som det allerede iforveien er for Statsborgerne, at de uden Bederlag skulle